

Bácsme gyeyei Függetlenség

A BÁC SBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félfévre 5 kor., negyedévre 3 kor. Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félfévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsme gyeyei Függetlenségi és 48-as Part” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PENTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Kifelé a szekérrúd.

Ezelőtt néhány héttel még gőgös hányivetiséggel kigúnyoltak bennünket, mikor a mungóuralom közeli bukását megjósoltuk. Olyan elbizakodott hangon beszéltek, mintha a zsebükben volna az osztrák császári hatalom biztosítási kötvénye, mely örök időkre privilegiumot ad nekik a féktelen garázdálkodásra és végkép megfoszt minket attól a reménységtől, hogy az önkény és durva elnyomatás alól valaha fölszabadulhatunk. Egész vad kéjjel gázoltak rajtunk és szinte állati gyönyörűséggel marcangolták a veséinket. „Hajrá! Soh' se halunk meg!” Ez volt a neki szilajodott „részeg kappanok” mámoros jelszava.

S íme, amint a hűvös őszi szél szárnyain megjött a hiób hír — amit mi már hetekkel ezelőtt jeleztünk — hogy *útban van a kompromisszum és a választójogi kabinet*, egyszerre nagy megrökönyödés és méla csönd támadt a mungó berkekben. Az elmúlás siralmas gondolata vacogtatja meg a tisztelt urak fogait, különösen azokét, akik a

Tisza-klikkhez, vagy annak egyik alosztályához, a Vojnits gárdához tartoznak; mert bölcsen tudják, hogy a radikálisan demokratikus választójog — amely nélkül nincs megegyezés — kifüstöli őket a guvernementális pártból. Ódafönt, az országházi „turnus” sorai-ban már settenkedve és vizsla orral szimatolnak a lesipuskások, hogy honnét, merről jön és ki lesz az új bálvány, akinek szentséges orcája előtt a porba kell omlani, hogy az abrakos tarisznyát el ne rántsza a habzsoló szájuk elől. Idelent, a zombori Burgban pedig — ahol tisztában vannak azzal, hogy a *választójogi kabinet* nem tűrhet meg az adminisztráció élén Tisza-Vojnits-féle dárdásokat — szorongva sóhajtoznak: „Jaj Istenem, bár csak már megverték volna!”

És nem csoda, ha szorongnak, s féligmeddig már a becses hátukon érzik a megtorlás jól megérdemelt, sújtó ostorát. Mert ha valaha garázdálkodó zsarnokok rászolgáltak arra, hogy elvegyék közéleti bűneiknek és istentelenségeiknek példás büntetését, úgy ők csakugyan ezerszeresen rászolgáltak.

Hiszen az alatt a két esztendő alatt, mióta ránk szabadította őket a granicsáruralom, valóságos kálváriát járattak velünk. Igazi vogelfrei, valóságos közpréda volt itt minden becsületes hazafi; üldöztek, kínoztak, rugdostak bennünket, mint az összekötözött kezű ártatlan rabot a kegyetlen zsandárok. Függetlenségi embernek rosszabb volt a sorsa, mint a török hódoltság idején őseinknek; mert akkor, ha megfizették a sarcot, a basák békén hagyták őket, de most kénye-kedve szerint szíjat hasíthatott a hátunkból akármelyik viceszolgabíró. Panaszra hiába mentünk, jogra, törvényre, igazságra hiába hivatkoztunk; törvény csak egy volt, amit a zombori Burg hatalmas urai dölyfösen hangoztattak, s amelynek egyetlen paragrafusa így szól: „Sic volo, sic jubeo”, így akarom, így parancsolom. Nekik és kreaturáiknak ellenben szabad volt a vásár. Ellenőrzésről szó sem lehetett, mert még az aktákat is elzárták előlünk, a fölvilágosításokat is megtagadták; bizonyára úgy gondolkozván, hogy akinek sok a titkolnivalója, annak legokosabb zárt ajtók mögé rejtőzni.

TÁRCA.

A becsület.

Irta: Szigeti J. József.

I.

Vihogás, hancurozás.

Fiatal, megnyúlt, sápadt leányok élveteg ajakkal, parázt tekintettel.

Fakó, barázdált, pergamentszerű arcú idősebb nők csitítják őket. De amazok nem sokat törődnek vele; vihognak, hancuroznak tovább és ketten-hárman egymásba fűzött karokkal tolongnak be az irodába.

A gyár fiatal pénztárosa már megszokta ezt a zajt, sokszor fülsértő vad nevetést. Nyugodtan ül a pénztárnál és föl sem nézve, adja át a nevét mondó heti bérét. Sokan köztük beszánkodnak ezen, mert tetszik nekik a fiatal ember és szeretnék figyelmét magukra vonni. Kacéran, kihívóan néznek reá, még mosolyognak is a szemébe, mely azonban nem mosolyoghat vissza, mert tovább is a fizetőasztalra néz, mintegy kerülve a kihívó tekinteteket.

Csak mikor a zsbaj szűnik, mikor a munkásnők már kevesen várnak fizetésökre, mikor ez a kevés is fogy, egyre fogy: akkor néz föl lopva, hogy észre ne vegye senki... Senki, még ő sem, aki a legutolsó a munkásnők hosszú sorában, mert nem tolakszik, hanem szerényen hátra marad és csak akkor jön a pénztárhoz, mikor már mindenki ki lett elégitve.

A fiatal pénztáros lopva néz reá, ő pedig lesüti szemét és mint egy alvajáró, gépiesen

megy a pénztárhoz. Nevét nem kell mondania, mert a pénztáros látja, nézi őt. Bágyadt szép arcára, bár szemei le vannak sűtve, mégis bibor borul, mert tudja, szívének dobogása mondja neki, hogy abban az eddig hideg közönnyel fizető pénztárosban fölébredt a fiatal ember. Remegő kézzel veszi át tőle a pénzt, távozni akar, de fogva van a keze, az erős férfikéz édes fogságában. Főlemeli szépfürtű fejcskékjét, rámereszi bágyadt tekintetű nagy szeméit és megcsillan bennök egy fénylő csepp.

A férfi csodálkozással nézi és nem ereszti el a kezét, mit ő mindenáron szabaddá akar tenni. E közben a pénz kiesik kezéből és végig gurul a szobában. Lehajlik, hogy összeszedje, segítségére van a pénztáros is; térden csúszva keresnek, távolodnak, majd közelednek egymáshoz és míg a pénz keresésével látszanak elfoglalva lenni, egymásra találnak. Egymás mellett térdelnek, a férfi csókszomjas, égő ajakkal, a leány ijedt, halálra vált arccal.

— Mi baja? — kérdi a férfi.

— Félek, mert szeretem! — suttozja a leány elhaló hangon.

Az ablak előtt vén ákácával incselkedett a fölkerelkedett szél, azt súgta: szeretlek! A fa sűrű lombja erre megmozdult, megremegett, azt súgta vissza: szeretlek!

Bent a férfi főlemelve a remegő leányt, közel hajolt hozzá és csábos, lágy hangon súgta fölébe:

— Ne félj, mert szeretlek!

Kéblére akarta vonni a leányt, de az zokogva futott el tőle.

II.

Vihogás, hancurozás.

Fiatal, sápadt arcú leányok, fakó, barázdált arcú, idősebb nők lármája.

A gyár fiatal pénztárosa a zaj és fülsértő nevetés között nyugodtan, föl sem nézve elégit ki a pénzt várókat. Nem törődik, nem látja a kacér, kihívó tekinteteket, mert ő a köztük legszerényebbre, legszebbre gondol, akire néha ránéz lopva, hogy a többi észre ne vegye.

De észreveszi ezt maga a leány, bájos arca föllobban és szinte dobogó szívvel, édes gyönyörrel közeledik a pénztárhoz, mint mindig, most is utolsónak.

Az eddig hideg közönnyel fizető pénztáros arca fölragyog, szemei falánk tekintetűvé válnak és kezei szinte remegnek, amint az ezüstpénzben megszámlált hetibért begöngyölt egy zsebéből kivett darabka papirosba.

A bágyadt, szép arcú leány földre szegzett szemekkel, nőies, lopott tekintettel nézi a remegő kezeket. És tiszta, ártatlan lelke mintha veszélyt sejtene vele, szegénylős pirosságot von szép arcára. Mohón kap a pénz után, kihámozza azt a papírból, aztán meg rémült sikolyban tör ki, mely kétségbeesett zokogásba olvad. Majd büszkén veti fel bársonyfűrtű fejcskékjét, szemrehányóan mereszi a férfira könyfátyolozott nagy szeméit.

A fiatal ember kérdőleg néz reá és szinte zavarba jön a fájó tekintettől.

A leány ajka vonaglik, keze reszket, amint újra nézi a papírkát, mely keserves keresményét rejtette. Pénz, nagy pénz, ilyen sok egyszerre még nem is volt a kezében. Ne is legyen, ha így juthat hozzá.

Ismételjük, valóban nem csoda, hogy ijedt képpel néznek a fenyegető gyorsasággal közeledő fordulat felé. Nem csoda, hogy megdöbbenéssel és fejeszvetten várják a nagy söprést, amely nemsokára bekövetkezik. És viszont nem csoda, ha mi is *nem sokalunk valamelyes áldozatokat sem*, amelyeknek árán ezektől a tatároktól megszabadulhatunk.

Legyenek tehát egészen biztosak abban, hogy a rettegett kompromisszum és a választójogi kabinet hamarosan jönni fog; mert nincs nagyobb érdeke az országnak annál, hogy tőlük, az embertelen mungóhadtól megszabaduljon. S nagyon jól tudjuk, hogy mindezzel ők is tisztában vannak és fölöttébb tragikomikus szerepet játszik most náluk az a bizonyos — zabszem. Azonban hiába kapálóznak immár: a fátum keze rájuk nehezedik. — Napjaik meg vannak számlálva és a székérrúdjuk kifelé áll. Ez így van és nem lehet másképpen. Mert: „van még bíró a felhők felett és áll még a villamos ég!”

A zombori Burgnak és a többi hasonló fészeknek valóban sok van a rovásán és mi, a megpróbáltatások nehez napjaiban, *sokat tanulunk és semmit sem feledünk*.

A vármegyei ellenzék — akcióban.

Az október 8-iki szép napnak, a gyönyörűen sikerült népgyűlési manifesztáción kívül, azért is komoly jelentősége van helyi közéletünkben, mert a vármegyei ellenzéknek a népgyűlésen részvett vezérférfiai ugyanakkor szervezkedő értekezletet tartottak, s nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy az egész vonalon

akcióba lépnek, s erélyes, agresszivitással rendszeresen fölveszik a küzdelmet a mungó uralom ellen, amely az utóbbi két év alatt szinte abszolút hatalommal és zabolátlanul regnált fölöttünk.

Az ellenőrzés nélkül folytatott gazdálkodás tudvalevőleg türehtelen állapotokat teremtett a vármegyében. A mungók igazán azt tehetők, ami szemüknek-szájuknak tetszett. Még a sajtó sem léphetett föl a kellő erővel és nyomatékkal ellenük, mert muszka módra elzárkóztak a nyilvánosság elől, titkolóztak és megakadályozták a bizonyítékok beszerzését; bizonyítékok nélkül pedig a zurnálistika csak csonkán és bénán teljesítheti a maga kritikai feladatát; mert hasztalan ismerjük mi a visszaéléseket és túlkapasokat, ha nincs módunkban bizonyítani, csak fejfel szaladunk a falnak minden támadással.

Egészen más azonban a törvényhatósági bizottsági tagok helyzete. Nekik jogukban és módjukban áll kinyomozni a tényállásokat, betekinteni a kulisszák rejtett titkaiba és leleplezni a tiltott vagy helytelen manipulációkat. Ennek a földérfő műveletnek nyomában jöhet aztán egész bátran és energikusan a sajtó föllépése.

Érzik és tudják ezt a törvényhatósági bizottság ellenzéki tagjai; azért határozták el, hogy kilépnek a passzivitásból és jövőre erőteljesen fogják gyakorolni a körültekintő és alapos ellenőrzést, s kompakt erővel és kérélhetetlen szigorúsággal üldözőbe veszik a vármegyei adminisztráció visszaéléseit, túlkapasait és káros kinövéseit. Védelmükbe veszik az üldözötteket, föltárlják és a törvény korlátai között, a lehetőség szerint megtorolják a mulasztásokat és hivatali vétségeket, s a közönség jogos igényeinek tisztelet és érvényt szereznek.

Igaz, hogy ezidőszereint a törvényhatósági bizottságban a vármegyei ellenzék nagy kisebbségben van, s minden akciójában bizony számíthat a leszavaztatásra; mert a dróton rángatott többség ma még vakon megy a kolompósi után. De egy 50—60 főből álló ellenzék céltudatos és komoly föllépése még sem

maradhat üdvös hatás nélkül; mert ha egy ilyen elszánt és bátor csapat folytonosan ott suhogtatja a kemény kritika ostorát a közhatalom kezelői fölött, s nyitott szemmel és elnézést nem ismerő határozottsággal ostorozza a kifogásolni valókat, az mégis féket vet a szabad gazdálkodásra és feszélyezi az önkénykedést. Hiszen a nyilvánosságnak ellenállhatatlan ereje van és ez az erő, s az ellenőrzés hatályossága fokozódni fog abban az arányban, amint az uralkodó klikk mindenhatósága hanyatlani és korlátlanágából veszíteni kezd. Már pedig mérget lehet rá venni, hogy a Vojnits-gubernium befolyása oda fönt már nem sokáig tart; s amint ezt a tényt a törvényhatósági bizottság mai többsége észreveszi és kétségtelenül tapasztalja, a Vojnits-rabszolgák száma ide lent is tetemesen lepad; s ha még egy ideig majoritásban maradnak is, vakmerőségük és agresszivitásuk mindenestre mérséklődik.

Nagy örömmel és meglelégedéssel üdvözöljük tehát a vármegyei ellenzék akcióba lépését és nem alaptalanul sokat várunk tőle. Csak tartsanak össze szorosan és fegyelmzett, kompakt sorokban vonuljanak a porondra addig is, míg kisebbségben lesznek; az idő és az események fejlődése majd megadja nekik a kellő súlyt és a tekintélyt, később pedig a többséget is.

Csak bátran és céltudatosan harcoljanak, a siker nem maradhat el!

A vármegyei választások.

A csütörtökön tartott vármegyei közgyűlésen végbement az a részleges tisztújítás, amelyről már többször megemlékeztünk; s végbement úgy, amint azt mi, hiteles információk alapján, előre jeleztük. Alispánná választották *Sculléty Ferenc* árvaszéki elnököt; főjegyzővé *dr. Szabotyevits Dusan* főszoigabíró; árvaszéki elnöké *dr. Frank Mihály* elnökhelyettes és árvaszéki elnökhelyettesé *dr. Kleiner Lajos* tb. főjegyzőt, főszoigabíróvá pedig *dr. Fratricsevits István* szolga-

Ledobja a fizetőasztalra, megszegyenülten, fájdalmas arccal, sértődötten.

A férfi bámulattal nézi.

— Visszautasítja? — kérdi meglepetten.

A leány vonagló ajka megnyílik. Ez a kérdés betetőzése volt a lealacsonyító tettnek. Erre a válasz:

— Mily kérdés?... Ilyen az urak szerelme... A zsebökben van a szivök... Ó, miért is gondol egy szegény leány úrra!... De a szív... Mikor nem lehet neki parancsolni... Hogy gyűlölje, a férfit, aki pénzzel akarja fizetni szerelmét... De én gyűlölöm, mint a bűnt, mint olyant, aki a szegény leány minden kincsét, sokszor úri nők által irigyelt drága kincsét akarja megvásárolni... Kettőn áll az alku... A vásár nem ütött be...

A becsület lobbanásától kipirult lánynyal szemben, a szégyen pirjában égő arccal állt a férfi.

Az ablak alatt vén terebélyes ákácával a napsugár incselkedett, rálövelte tüzes csókjait, szerelmesen bujt sűrű lombjai közé és ott elveszett a fénye, elveszett a napsugár szerelme a lomb sötétjében.

És a leány szerelme ebben a sötét, kétségbeesztő helyzetben nem lobbant el az ébredező gyűlölet viharától, nem lobbant el, mert két bűnbánatot visszatükröző bocsánatért esedező lelkes szem sugara lopódzott szívéhez.

— Nem értett meg, — hízelt e szívnek egy reszkető, édes hang.

Megreszkedett a gyönyörtől a lány. De még kételkedve szólt:

— Hát nem akarta szerelmemet megfizetni, becsületesem megvenni?

— Nem, ezerszer nem.

Örömsikoly és önfeledt szavak.

— Nem tudlak gyűlölni, mert szeretlek!

— Ha szeretsz, jöjj, édes, velem, hozzám!... Fel kell téged világosítanom... Jöjj, édes, beszélnem kell veled... megmondanom, hogy mit akartam én neked megfizetni... Ha szeretsz, jöjj, jöjj, utánam, velem.

A leány ment vele delejes erőttől vonva, édes kintől üldözve.

III.

Szóltalanul ültek egymás mellett.

A férfi suttog kábítón:

— Hogy is lehet olyat gondolni, hogy azért akartam odacsempészni a pénzt... Esküszöm, nem azért, hanem mert ismerem szegénységedet. Tudom, hogy abból a kevésből, mit keresel, én szüleidet is segítned kell. Odaadod nekik az egészet és te nélkülözöl mindent. Ezt nem akarom. Én szeretlek és vágyam, hogy szerelmem ne csak boldogítson, de megmentsen a nyomortól, hogy lássad, tudjad, hogy enyém vagy, enyém a szépséged, a szerelmed, az életed.

Álmodozva rebegé a leány:

— Tied... Úgy repes a szívem, hogy ezt a borzasztó hiedelmet eloszlattad, hogy nem hiszed rólam, hogy szerelmemet nem lehet, nem kell megvásárolnod... Így is a tied az.

— Enyém, enyém mindened!

Átkarolta a leányt. Vonaglott, remegett a szegény teremtés karjai között és kétségbeesett erőfeszítéssel lökte el magától a férfit. Borzalom az arcán, irtózat hangjában.

— A testem nem az öné!

Szivetrázó volt a sírása.

A férfi letérdelt előtte.

— Csodállak, leány, csodálom tisztaságod! Szegény leány te! Istennő vagy és én földre borulok, hogy imádjalak a becsületedért.

IV.

A munkásnök lármásan távoztak egymásután.

A fiatal pénztáros a zárlattal van elfoglalva. Lázasan, türelmetlenül dolgozik, türelmetlenül néz az ajtó felé, türelmetlenül vár valakit. És nyílik az ajtó, belibben azon egy ragyogó arcú, bájos nő csókkal az ajkán.

— Korán jöttem, édes?

— Inkább későn; már oly nehezen vártalak.

— Sok volt a lecke, nehezen tudtam megtanulni.

— De megtanultad?

— Meg, édes jó uram. Ne félj, nem lesz már sokáig buta a te magadhoz emelt kis feleséged.

Megölelte az édes kis asszonyt. És az a csinos, ésbontó alak odasímult hozzá.

Nem vonaglott, nem remegett már a heves öleléstől.

bíró. A *Scherer Rezső* előléptetése folytán megüresedett aljegyzői állást *Jablonszky Aladár*ral, az így megüresedett aljegyzői állást viszont *Zsigmond Gyula dr.*-ral töltötték be. Azonkívül megválasztották még *Hoffmann Sebestyént* aljegyzővé, *Kulinsics Viktort*, *Trenka Kálmánt*, *Leinweber Györgyöt*, *Milits Jánost* és *Veszelinovits Milorádot*, nyugalmazott városi tanácsost szolgabírókká.

Ami a négy központi főtitkviselői állás betöltését illeti, politikai ellenfél létünkre is lojálisan elismerjük, hogy erdemes és rátermett férfiakra esett a választás. Mert *Scultty Ferenc*, az új alispán, hosszú közéleti pályafutása alatt mindenkor lelkiismeretes és pontos tisztviselőnek bizonyult, az adminisztráció terén kifogástalan elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik, s nagy érdemeket szerzett magának a vármegyebeli züllött árvatári pénztárak szanálása és mintaszerű rendbehozatala körül.

A másik három főtitkviselő is kiváló szakember hírében áll, s noha egyiknek-másiknak exponált politikai szereplésére csak keserűséggel gondolhatunk vissza, mindazonáltal készséggel elismerjük, hogy hivatalos működésük, kiváló szakképzettségük és vaszorgalmuk révén szerzett érdemeik alapján rászolgáltak erre az előléptetésre.

Ez a lojális kijelentés azonban nem eliminálja azt a sajnálatos tényt, hogy az egyik előkelő állás betöltésénél nem kevésbé erdemes és anciennitásuknál fogva jogosabb igényrel bíró tisztviselőket mellőztek, valamint rá kell mutatnunk arra a kirívó szépséghibára is, mely *Veszelinovits* révén esett meg a választáson. Ennek az úrnak a megválasztásával ugyanis egyenesen politikai korteszolgálatokat jutalmaztak a soros státusbeliek mellőzésével és ezek rovására.

A választottakkal azonban nagyjából rendben volnánk, de, sajnos, magával a választással — **nem**.

Mert ugyan tegye a kezét a szívére mindenki és feleljen őszintén arra a kérdésre, hogy: ha ezek az urak *csupán* a törvényhatósági bizottság egyetemének jelöltjei lettek volna, ellenben nem bírnák Vojnits báró kezét és nem lettek volna egyszersmind az ő jelöltjei is, vajon akkor megválasztották volna-e őket? Ugyebár, nem! Nos hát ez a törhetetlen despota-hatalmaskodás, ez az abszolút kinevezési rendszer az, ami ellen mi a leghatározottabban tiltakozunk, aminek a vármegye reputációja érdekében egyszer már végét kell vetni. A vármegye közönségének ez a szégyenletes kiskorúsága az, ami árnyoldala ennek a választásnak is, amely pedig különben, apróbb gixereket leszámítva, a megválasztottak személyét, érdemeit és arravalóságát tekintve, különösen a jelenlegi viszonyok között, határozottan szerencsésnek mondható.

HIREK.

Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt nagynevű vezére, a 8-iki népgyűlés üdvözlő táviratát a *Fernbach Károly*-hoz intézett következő levélben köszönte meg:

Kedves Barátom!

A népgyűlés alkalmából küldött szives üdvözlésért fogadd tudás köszönetemet.

Örömmel vettem tudomásul, hogy egész Bácsbodrog vármegye osztatlanul állást foglalt a katonai túlkövetelések ellen és az általános, titkos választói jog mellett. Kérlek beneteket, tartsatok ki továbbra is mellettünk elszánt harcunkban és nagybecsű támogatásokban továbbra is részesíteni sziveskedjétek.

Tisztelő barátod: *Justh Gyula*.

Miniszteri elismerés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Belohorszky Gábor nyugalmazott bácsi evangélikus főesperesnek és ujvidéki lelkésznek a tanügy terén kifejtett nemes és fáradhatlan munkájáért elismerő köszönetét nyilvánította.

A „Háziipari Szövetség“ közgyűlése. Zajtalanul, kerülve minden feltűnést, de azért szívós kitartással és egyre fokozódó eredményel működik városunkban a Háziipari Szövetség, melynek legszebb és maradandó alkotása a Női ipariskola. Ez az intézmény nemcsak házagpotló, hanem a szó szoros értelmében úttörő tevékenységének immár 3-ik évébe lépett, s igazán megérdemli, hogy a polgárság meg az illetékes körök figyelme ráterelődjék. Szükségesnek tartjuk ezt e helyen is felemlíteni, mert a Háziipari Szövetségnek folyó hó 12-én *Eperjessy Béláné* elnöklésével megtartott közgyűlésén azt a szomorú tényt pattantotta ki a pénztáros évi jelentése, hogy az iskolafentartó szövetségnek múlt évi budget-je néhány száz koronányi hiánnyal zárult. A kimutatott hiánynak az oka az elmaradt 1000 koronás állami segélyben és az egyik helybeli előkelő pénzintézet anyagi támogatásának az elmaradásában keresendő. A *Fernbach Károlyné* örökében buzgón és szakavatottan sáfárkodó elnökő javaslatára elhatározta a közgyűlés, hogy kérvényezéssel iparkodik az elmaradt pénzsegélyeket kieszközölni és a jövőre nézve is biztosítani, a miniszteriumhoz benyújtandó kérvényt pedig küldöttségileg fogják a város főispánjának és képviselőjének jóindulatú pártolásába ajánlani. Ezen kívül kimondotta még a közgyűlés, hogy az iskola helyiségeit és felszereléseit készséggel engedi át a *Nagy Ida*, a DMKE háziipari osztálya vezetőjének irányítása- és igazgatásával folyó évi december hó folyamán megnyíló tanfolyam céljaira, amelyen a csipkeverésen, a horgolt csipke- és a gombkötésen kívül még az aranyhimzést is fogják tanítani és amelyre már most hívjuk fel az érdeklődő közönség figyelmét.

Felmentették Kalmár Antalt, „A Nap“ vezércikkíróját. Pénteken tárgyalta a budapesti törvényszék esküdtbírótsága azt a királlysértési pört, amelyet A Nap augusztus 18-iki „Véres emlékek“ című cikke miatt indított az ügyesség. A cikk szerzőségét dr. Kalmár Antal vállalta el. A vádat dr. Hodászy főügyész helyettes képviselte, a védelmet Gyórfy Gyula képviselő látta el. Az esküdtszék csupa intelligens emberből alakult. Felolvasták az inkriminált cikket. Az ügyész kérte, hogy királlysértésben mondják ki bűnösnek Kalmárt. Gyórfy Gyula védőbeszéde után maga Kalmár is szólásra emelkedett. Az esküdtszék délelőtt 12 órakor vonult vissza tanácskozássra. Egy óráig tartó tanácskozás után az esküdtek főnöke kihirdette a határozatot, hogy az esküdtek hétnél több nemel szavaztak arra a kérdésre, hogy bűnös-e Kalmár Antal a királlysértésben. A törvényszék erre visszavonult s tíz percig tartó tanácskozás után felmentette dr. Kalmár Antalt. Az ítélet ellen az ügyész sem jelentett be semmisségi panaszt. — Vajjon mit szól ehhez a kormány s fog-e sietni A Nap kolportázs engedélyének visszaadásával?

Fácánvadászat. A zombori vadásztársaság ma vasárnapon a bácsszentiváni bérletén fácán- és körvadászatot tart.

Napfogyatkozás. Október 22-én, újhajdókor gyűrűs napfogyatkozás lesz, amely azonban csak Ázsiából és Ausztráliából látható. Egyéb csillagászati eseménye is lesz ennek a hónapnak, amennyiben a Brook üstökös olyan közel jön földünkhöz, hogy október táján szabad szemmel is látható lesz.

Iskolalátogatás a főgimnáziumban. Szele Róbert szegedi tankerületi főigazgató csütörtökön este városunkba érkezett, hogy a főgimnáziumban látogatásokat végezzen. Szombaton délelőtt volt az elnöklés alatt tartott tanári konferencia, melyen a tapasztaltak felett teljes megelégedését fejezte ki. A főigazgató a délutáni vonattal elutazott.

A vidéki sajtó köréből. Október elején a vidéki újságírásban többfajta személyi változás állott be. Somlyó Zoltán megvált a Bácskai Hirlaptól s budapesti redakció kötelékébe lépett. — Rehorovszky Jenő, a Bácskai Napló munkatársa Szegedre ment a Szegedi Híradóhoz. — Az Ujvidéki Hirlapot október elsejétől kezdve Mayer Oszkár dr. ügyvéd szerkeszti. — Szabadkán a hó vége felé Fenyves Ferenc és András Ernő dr. szerkesztésében Színházi Ujság indul meg. — Ugyancsak Szabadkán jelent meg napokban a Havas dr. szerkesztette Reggeli Ujság első száma. — A mi lapunknál pedig a remekmű Pintér Gyula, ki jelenleg pár napi szabadságon van, két évvel meghosszabbította szerződését s így örömeinkre körünkben marad. — Mint halljuk, a Bácska főbalmunkatársa, Rác Soma, főgimnáziumi tanár is a nevezett lapnál megmaradt.

Esperanto kurzus. Az új iskolaév kezdetével az esperanto tanfolyam is ismét megkezdődik. Mindazok, kik e nagy horderejű s mindinkább terjedő világnyelv iránt érdeklődnek, szívesen láttatnak a Petőfi-utcai polgári fiúiskolában, hol minden hétfőn és csütörtökön délután 6—7 óra közt esperanto előadás lesz.

Uj tanítónő. A zombori állami elemi iskolában annyira felszaporodtak a tanulók, hogy ez iskolaévre már új tanerőre kellett gondoskodni. Ez alkalommal második tanerőnek, a kézimunkára való tekintetből, tanítónő alkalmazása vált szükségessé s így Meder Terézia tanítónő helyzetetett az új állásba.

Értekezlet a drágaság miatt. Az állami tisztviselők ma vasárnapon délelőtt 10 órakor a vármegyeháza kistermében a drágaság tárgyában értekezletet tartanak, a hol az ügy iránt érdeklődő urakat és nőket egyaránt szívesen látják.

A gombosi híd megnyitása. A gombosdunai híd elkészülvén, november 7-én lesz a terhelési próba s november 10-én adják át a forgalomnak. A hidat Zsigmondy és társa cég építette s a vasanyagot a magyar államvasutak gépgyára szállította. Ez a legnagyobb híd a Dunán és 7 millió 200 ezer koronába került, tehát kevesebbe, mint előirányozva volt.

Kolera a megyében? Ismét sokat beszéltet magáról e fekete rém. Hír szerint megyénk területén is többhelyütt bukkant fel. Szabadka, Apatin, Mohol stb. kolera esetektől ijedeznek. A hatóságok dolga, hogy annak tovaterjedését akadályozzák, miért is szükségesnek tartjuk a vármegyei főorvosi állásnak sürgős betöltését. Reméljük, hogy ezzel nem késnek sokáig!

Bezdán kompot kap. A gombosi híd megépítésével feleslegessé vált gőzkompot át helyezik Bezdánba, a mivel nem csekély gazdasági fellendülés jár.

Elfogott vadászkutya. A rendőrkapitány közhírré teszi, hogy egy fekete vadászkutya van elfogva s felhívja a tulajdonost, hogy annak átvétele végett jelentkezzen, mert azt a találónak adja ki.

A közönség köréből.

Az állami tisztviselők és a drágaság.

A tisztviselők helyzete a mostani drágasággal szemben ma már teljesen tarthatatlan, mert abban a nagy tömegharcban, melyet a társadalom minden rétegében a létfontosságért, a mindennapi kenyér megszerzéseért küzdenek, egynek sincs oly súlyos helyzete, mint az állami tisztviselőknek — a társadalom sokak által irigyelt osztályosainak. A hivatalnok, különösen az állami hivatalnok pályá keserves küzdelmeit sokan nem ismerik, a tisztviselők helyzetét a maga teljes nyomorúságában még azok sem ismerik, kiknek hivatásuk volna az iránt érdeklődni, s kötelességük volna helyzetükön segíteni, mert évek hosszú során át

tudva túrték azt, hogy az életviszonyok drágulása mesterséges utakon fokozatosan előidéztesse olyannyira, hogy ma már a drágaság hullámai a tisztviselők megélhetésének anélkül is gyenge partjait csapkodják, a kisebb javadalmazásuk életexisztenciáját pedig már az omladozás fenyegeti.

Nyomor áll a küszöbön, az pedig, hogy a magyar állam tisztviselőinek nyomorogni kell, az ország szégyene. Pedig még mutatnunk sem szabad, hogy nyomorgunk, mert a bizalom megrendül, hivatali állásunk nyomorát takarunk kell, a megélhetés irtózatossá gondjaival fekszünk s azzal kelünk. Minden, még a kötelességteljesítés érzete is törpességgé zsugorodik a létfontosság nehézség küzdelmében. A jó munkáért legalább a tisztességes megélhetés lehetővé tételét kérjük!

Utóit a tizenkettedik óra! Az egész országnak, a társadalmi élet minden tényezőjének el kell ismerni, hogy helyzetünk tartathatatlanná vált, mert a drágaság bennünket, kizárólag a fix fizetésekre utalt tisztviselőket érinti, mi vagyunk azok, kik kiadásaink többségét nem fedezhetjük, mert nincs forrás, honnan azt pótoljuk. A termelő, kereskedő és iparos nem érzi a drágaság terhét, mert termékeiért, cikkeiért olyan árat követel, hogy szükségletének többkiadására bő fedezetet talál. Honnan vegyen azonban fedezetet a tisztviselő? Tűrjünk, ölbetett kezekkel várjunk!? Meddig?

A szervezett munkásság még a legalsóbbrendű napszámossal számra is többet tudott már kiharcolni, mint amennyivel az állam a maga embereit fizeti. Midőn a beállott óriási drágaság az élelmi cikkeknek s mindennek rohamos áremelkedése minden téren, az utolsó napszámosság béremelést vont maga után, egyedül a magyar állam tisztviselői nem részesültek semmiféle drágasági pótlékban. Ugyanazzal a fizetéssel nyomorgunk ma is, mely azonban eddig sem volt elég tisztességes megélhetésünk biztosítására.

Szervezkedünk tehát mi is, gyűlésezünk, sőtétben tapogatózva keressük a drágaság forrásához és az onnét kivezető utat, de ellenkező irányba futó dűlőutakon kívül mást nem találunk... vihar ellen harangozunk. A szervezkedéshez szükséges erő megvan, vezetőkre, oly egyénekre, kik szavának súlya van, feltétlenül szükségünk van.

Vármegyénk és városunk főispánját, városunk országgyűlési képviselőjét, társadalmunk vezető egyéniségeit, hivatali főnökeinket kérjük, vegyék kezükbe szent ügyünket, hisz be kell látniok, hogy panaszunk jogos, mert mindenki ez országban tudja, hogy a tisztviselői kar — az állam napszámossai — nem élnek, de tengődnek.

Pencz Agoston.

HIRDETÉSEK.

Eladó vizsla!

Egy fehér-barna színű, 4 hónapos, fajtisza **szuka vizsla** eladó
150 Peschke Károlynál Bezdánban. 1-1

Eladó ház!

Zomborban, közel a belváros-hoz, forgalmas helyen, a vasút-állomás felé, 5 szoba, 2 mellék helyiség, 2 udvar és kerttel **eladó**. Alkalmos vendéglőnek vagy üzletnek is.

Felvilágosítással szolgál:

BÓZSITY M.,

bank- és árubizományi üzlet
Zombor, Konyovits-utca 16.

149-3-1

Gondoljatok jövőtökre!

Szükség ellen az ember önmagát és hozzátartozóit úgy óvhatja meg kétségteletlenül legjobban, ha a

„BIOS“ Temesvári Kölcsönös Segélyző Szövetkezet biztosítási kötvényeit

megveszi. Mindenki biztosíthat itt magának tíz korona egyszeri beiratási díj. 12 korona évi tagsági díj, továbbá két korona esetenkénti elhalálozási járulék fejében már egy évi tagság után: halálesetre **2000 koronát**, három évi tagság után: keresetképtelenség esetén **ötven korona havi segélyt**, harminc évi tagság után: **600 korona évi járadékot**.

Csekély havi járulék ellen mindenki biztosíthat leányának **kétezer korona hozományt**, fiának **kétezer korona** önállósítási támogatást. Ha a gyermek gondozója három évi tagság után meghal, megszűnik a további befizetések és a leány 20-ik, a fiú 16-ik életévéig **30 korona havi járadékot** kap, továbbá házasság, illetve nagykorúság idején a teljes hozományt és önállósítási támogatást. — Az intézet a **legnagyobb biztonságot** nyújtja. — Ez évben a **biztosított összeg 20 millióra** rög. Az állampénziárban **200.000 korona biztosítéki alap** van elhelyezve.

Felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgál a „Bios“ Kölcsönös Segélyző Szövetkezet igazgatósága, Temesvár, Belváros, Széchenyi-u. 4. szám.

Képviselő: **BOZSITY MILÁN, ZOMBOR,**
148-10-1 III., Konyovits-u. 16.

Ügyes és megbízható urak és hölgyek mint üzletszerzők kerestetnek.

Pikoló!

Blazsanik György

vendéglőjében (Stebler-féle sör-csarnok) egy **tanonc** (pikoló) azonnal felvételik.

149-3-1

Az Oroszlán Menthol Sósorszesz

erős Menthol és sorszesz tartalmánál fogva sokkal hatásosabb és erősebb, mint bármely más sósorszesz készítmény.

Csúsz, köszvény, reuma, szaggyatás, nyílalás, oldalszúrás, keresztcsont fájás, derék-, oldal- vagy hátfájás, izom és inbántalmak, kar- és lábgyengeség, merev végtagok és újjak, görcsök, továbbá hűlés, megfázás vagy léghezamból származó bajok azonnal enyhülnek az **Oroszlán Menthol Sósorszesz** használata által. Ha a fájó testrészt a dörzsölést nem tűri, úgy borogatást alkalmazunk. Fogfájás, fejfájás, fejszaggyatás, hajhullás, idegesség, bányadtság, kimerültség, általános gyengeség eseteiben kincscsel ér fel a valódi **Oroszlán Menthol Sósorszesz**. Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza, nátha ha fellép, úgy emlékezzék az **Oroszlán Menthol Sósorszeszre**, mely a legkitűnőbb és legelterjedtebb háziszser. — Minden egyes üveghez bő használati utasítás van mellékelve. — Sok ezer hálairat tanuskodik róla, hogy az **Oroszlán Menthol Sósorszesz** az emberiség jövője.

176-20-6

Műndenütt hapható 44 filléres, 1.10 és 2.20 kor. eredeti üvegekben.

Kapható: **Tarczay István** úr gyógyszer-tárában Zombor, megyeház-tér.

HUNGARIA - FÜRDŐ ZOMBOR.

GŐZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig d. u. fél 2-től 6-ig.

Kitűnő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőt hölgyek és urak minden nap — vasárnap délután kivételével — használhatják. 49-4-37

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

Zombor, Kossuth Lajos-utca (Frey-ház).

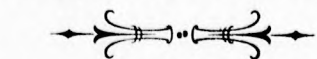
ANATOMIAI

férfi-, női-

129 és 100-10

gyermek - cipőkben

nagy választék.

Egységes szabott árak:

4.50, 6.50, 7.50, 8.50, 10, 13,
17 és 22 korona.